

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriui
Adomui Bužinskui

2024-01-16 Nr. R-11-1

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ BIUDŽETO PROJEKTO VERTINIMO

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vadovaujantis patvirtintu Tarnybos 2024 metų veiklos planu ir Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2024 m. sausio 3 d. pavedimu Nr. B-02-3 atliko Vilniaus miesto savivaldybės 2024 m. biudžeto projekto vertinimą. Atliekant vertinimą vadovaujamosi Vilniaus miesto savivaldybės (toliau - VMS) administracijos Finansų skyriaus pateikta informacija ir duomenimis. Vertinami: Tarnybai 2024 m. sausio 12 d. pateiktas VMS 2024 metų biudžeto projektas su priedais, dokumentai, susiję su VMS skolinimosi galimybėmis. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos (toliau - LR) teisės aktais nėra patvirtinta metodika, nustatanti savivaldybių biudžetų projektų vertinimo tvarką ir turinį, bei į trumpą laiką tarp biudžeto projekto gavimo ir vertinimo pateikimo, teikiame pastebėjimus dėl pasirinktų VMS 2024 m. biudžeto projekto aspektų:

- Fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi;
- VMS 2024 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų ir skolinimosi galimybių;
- Atitikties LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatomis.

VMS 2024 metų biudžeto pajamų ir išlaidų rodikliai

Pagal vertinimui pateiktus projektą ir jo tikslinimus VMS 2024 metų biudžeto pajamos sudaro 1 241 601,9 tūkst. Eur, VMS 2024 metų biudžeto lėšos iš visų finansavimo šaltinių sudaro 1 400 028,3 tūkst. Eur.

VMS 2024 metų asignavimų planas iš visų finansavimo šaltinių sudaro 1 400 028,3 tūkst. Eur. Asignavimai viršija VMS 2024 metų biudžeto pajamas 158 426,4 tūkst. Eur, skirtumą planuojama finansuoti apyvartos lėšų likučiais (101 826,4 tūkst. Eur) ir skolintomis lėšomis (56 600,0 tūkst. Eur).

VMS 2024 metų biudžeto pajamas sudarys: 694 087,0 tūkst. Eur – mokesčiai (55,9 proc. biudžeto pajamų), 115 202,2 tūkst. Eur – kitos pajamos (9,3 proc.), 16 030,0 tūkst. Eur – materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos (1,3 proc.), 416 282,7 tūkst. Eur – valstybės biudžeto dotacijos ir Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos (33,5 proc.).

2024 metams planuojamos 10 programų dviem asignavimų valdytojams (VMS administracijai ir VMS kontrolės ir audito tarnybai). VMS 2024 metų asignavimai iš visų finansavimo šaltinių sudarys – 1 400 028,3 tūkst. Eur, iš jų: Švietimo programai – 707 464,2 tūkst. Eur, Socialinės apsaugos programai – 131 756,8 tūkst. Eur, Sveikatos ir sveikatingumo programai – 58 083,4 tūkst. Eur, Kultūros programai – 23 137,0 tūkst. Eur, Judumo programai – 147 838,1 tūkst. Eur, Ekonominės plėtros programai – 13 657,9 tūkst. Eur, Aplinkos ir miesto plėtros programai – 179 108,5 tūkst. Eur, Administravimo programai – 114 262,3 tūkst. Eur (iš jų: 31 148,7 tūkst. Eur numatoma paskolų ir restruktūrizuotų skolų pagal atidėjimo sutartis grąžinimui), Saugumo ir apsaugos programai – 18 651,5 tūkst. Eur, Planavimo programai – 3 317,0 tūkst. Eur; Mero rezervui – 2 063,3 tūkst. Eur, Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai Administravimo programai – 688,3 tūkst. Eur.

Dėl fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi

Pagal LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio:

- ✓ 2 dalyje apibrėžtą taisyklę (taikomą ir VMS biudžetui), nustatyta, kad valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų šalies BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas.
- ✓ 5 dalyje nustatoma tokia savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė: savivaldybė, vertindama savo biudžeto atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nustatytai biudžeto sudarymo taisyklei, gali:
  - iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti;

- prie einamųjų metų pajamų pridėti tokią dalį praėjusių metų gruodžio 31 dieną buvusių sukauptų savivaldybės biudžeto nepanaudotų pajamų (t. y. gautų, tačiau nepanaudotų pajamų, išskyrus nepanaudotas Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas), kuri einamaisiais metais panaudojama asignavimams.

Struktūrinis balanso rodiklis – tai pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kuriuo rodoma, koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis BVP būtų lygus potencialiam, kai netaikytos laikinojo poveikio priemonės.

Struktūrinis savivaldybės biudžeto balansas apskaičiuojamas pagal formulę:

Struktūrinis balansas = kaupiamasis balansas - ciklinė biudžeto komponentė - vienkartinio poveikio priemonės.

Struktūrinio savivaldybės biudžeto balanso apskaičiavimo formulėje naudojami dydžiai:

Kaupiamasis balansas = pajamos kaupimo principu - išlaidos kaupimo principu, įvertinus kreditorinio įsiskolinimo metinį pokytį.

Ciklinė biudžeto komponentė – piniginiiais vienetais išreiškiamas rodiklis, kuriuo rodomas produkcijos atotrūkio nuo potencialo poveikis valdžios sektoriaus balanso rodikliui per ataskaitinį laikotarpį.

Vienkartinio poveikio priemonės = 0 (savivaldybėse tokių priemonių nenustatyta).

Skaičiuojant struktūrinį balanso rodiklį, atsižvelgiama į tai, kokią valdžios sektoriaus išlaidų dalį sudaro konkretaus biudžeto dalis ir įvertinama ciklinė biudžeto komponentė. Ciklinė komponentė apskaičiuojama remiantis Finansų ministerijos paskelbtu produkcijos atotrūkio nuo potencialo įverčiu. VMS 2024 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro – 30 634,5 tūkst. Eur.

VMS administracijos Finansų skyriaus pateiktais duomenimis:

- prognozuojamos biudžeto pajamos – 1 241 601,9 tūkst. Eur;
- prognozuojami asignavimai – 1 368 879,6 tūkst. Eur (išskyrus 31 148,7 tūkst. Eur paskoloms gražinti);
- nepanaudota visų praėjusių metų sukaupta pajamų dalis, kuri einamaisiais metais panaudojama asignavimams – 101 826,4 tūkst. Eur;
- asignavimai, skirti Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį, – 577,2 tūkst. Eur;
- prognozuojama, kad mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti, 2024 m. nekis.

Skaičiuojant struktūrinį balanso rodiklį, atsižvelgiant į nustatytą ciklinę komponentę (-30 634,5 tūkst. Eur), jis būtų teigiamas ir sudarytų 5 760,4 tūkst. Eur (1 343 428,3 tūkst. Eur (1 241 601,9 tūkst. Eur + 101 826,4 tūkst. Eur) – 1 368 302,4 tūkst. Eur (1 368 879,6 tūkst. Eur –

577,2 tūkst. Eur) – (- 30 634,5 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė)). Vykdamas VMS biudžetą, kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio įsiskolinimo (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokytis, įsipareigojimų, susijusių su paskolų grąžinimu, pokytis, ciklinės biudžeto komponentės pasikeitimai. LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje numatytoje vienoje iš lankstumo taisyklių, apibrėžiama, kad ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos neturi būti įtrauktos prie sukauptos nepanaudotos pajamų dalies. Atkreiptinas dėmesys, kad nepanaudotoje praėjusių metų sukauptoje pajamų dalyje 101 826,4 tūkst. Eur yra 18 063,6 tūkst. Eur ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų likutis. Eliminavus nepanaudotas ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas tiek iš sukauptos nepanaudotos pajamų dalies, tiek iš asignavimų dalies, struktūrinis balanso rodiklis nesikeis.

**Dėl VMS 2024 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų
ir skolinimosi galimybių**

Pagal pateiktą VMS 2024 metų biudžeto projektą 2024 metais planuojama pasiskolinti suma sudaro 56 600,0 tūkst. Eur. Pagal LR Biudžeto sandaros įstatymą VMS LR teisės aktų nustatyta tvarka gali imti ilgalaikes paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti; trumpalaikes paskolas - biudžetinais metais laikinam pajamų trūkumui padengti.

Skolintomis lėšomis planuojama finansuoti investicinius projektus, susijusius su infrastruktūros vystymu, ugdymo įstaigų modernizavimu ir plėtra, gydomosios paskirties pastatų rekonstrukcija, UAB „Vilniaus viešasis transportas“ veiklos optimizavimu, Tauro kalno parko tvarkymu, Vilniaus miesto socialinių paslaugų infrastruktūros tinklo kūrimu ir plėtra asmenims, turintiems proto ir (arba) psichikos negalią, bei kitus projektus. Pastebėtina, kad dalis Investicijų programos projektų gali būti nesusiję su ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sukūrimu, įsigijimu arba jo vertės padidinimu, pavyzdžiui: investicijų projektai kilpinis eismo reguliavimas Vilniaus m. senamiesčio branduolio teritorijoje; Energetikos ir technikos muziejaus paslaugų išplėtimas.

Pagal LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio nuostatas:

Savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 75 proc. įstatyme nurodytų prognozuojamų VMS biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų įstatyme nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos.

VMS administracijos Finansų skyriaus pateiktais preliminariais duomenimis prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų (išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio, valstybės biudžeto dotacijų, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos) suma sudaro 826 475,9 tūkst. Eur. Prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų (išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio, valstybės biudžeto dotacijų) suma sudaro 862 854,7 tūkst. Eur.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, nustatyta, kad:

- VMS skola 2024 metais negali viršyti 619 856,9 tūkst. Eur. Savivaldybės skola 2024 m. sausio 1 d. sudaro 223 663,5 tūkst. Eur, limito likutis 2024 m. sausio 1 d. – 396 193,4 tūkst. Eur.
- VMS įsipareigojimai pagal garantijas negali viršyti 86 285,5 tūkst. Eur. Bendra visų priimtų VMS tarybos sprendimų dėl garantijų suteikimo suma 2024 m. sausio 1 d. sudarė 25 968,0 tūkst. Eur, garantijų limito likutis 2024 m. sausio 1 d. sudarė 60 317,5 tūkst. Eur.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto balanso cikliškumo dedamosios (komponentės) dydžiu, kurį pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja LR Finansų ministerija. VMS 2024 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro – 30 634,5 tūkst. Eur. Panaudojus planuojamus 31 148,7 tūkst. Eur ankstesnėms paskoloms grąžinti, skolinimosi galimybės atitinkamai didėtų.

Pagal LR 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatas Savivaldybės 2024 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas – mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, turi būti ne didesnis už 2023 m. sausio 1 d. įsiskolinimą – mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti. Atkreiptinas dėmesys, kad VMS 2023 m. rugsėjo 30 d. Mokėtinų sumų ataskaitos duomenimis Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, per 2023 metų 9 mėnesius padidėjo 30 349,9 tūkst. Eur (nuo 27 650,5 tūkst. Eur 2023 m. sausio 1 d. iki 58 000,4 tūkst. Eur 2023 m. rugsėjo 30 d.).

***Dėl VMS biudžeto projekto atitikties LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui
bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatomis***

Pagal LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio nuostatas savivaldybės biudžeto projektas rengiamas vadovaujantis LR Biudžeto sandaros įstatymu, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu, LR Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, Vyriausybės patvirtintomis biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, oficialiosios statistikos portale skelbiamais duomenimis, patvirtintais savivaldybių planavimo dokumentais, taip pat savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais.

Savivaldybės biudžetas tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu, kuriame nurodoma: 1) bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis; 2) bendra asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ar savivaldybių administracijos padaliniais programoms vykdyti; 3) tais biudžetinėmis metais planuojama metinė išsiskolinimų (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokyčio suma.

Pagal VMS mero 2023 m. birželio 21 d. potvarkiu¹ patvirtinto VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 punkto nuostatas teikiamame Tarybai VMS biudžeto projekte turi būti nurodyta: Savivaldybės biudžeto bendros pajamų ir asignavimų sumos, iš jų pagal finansavimo šaltinius; Administracijos darbo užmokesčio fondas; biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas ir patalpų nuomą bendra suma; kitos aktualios nuostatos.

Vertinimui pateiktas VMS biudžeto projektas iš esmės atitinka LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. ir VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 p. nuostatomis.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, vertinant pateiktą VMS 2024 m. biudžeto projektą, nustatyta, kad:

Pagal LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą taisyklę (taikomą ir VMS biudžetui), nustatyta, kad valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų šalies BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas.

Pagal projektuojamus VMS 2024 metų biudžeto rodiklius, struktūrinis balanso rodiklis, atsižvelgiant į nustatytą ciklinę komponentę, būtų teigiamas ir sudarytų 5 760,4 tūkst. Eur (1 343 428,3 tūkst. Eur (1 241 601,9 tūkst. Eur + 101 826,4 tūkst. Eur) – 1 368 302,4 tūkst. Eur (1 368 879,6 tūkst. Eur – 577,2 tūkst. Eur) – (- 30 634,5 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė)).

---

¹ Patvirtintas VMS mero 2023-06-21 potvarkiu Nr. 955-367/23 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

Vykdam VMS biudžetą, kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio išiskolinimo (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokytis, išipareigojimų, susijusių su paskolų grąžinimu, pokytis, ciklinės biudžeto komponentės pasikeitimai.

Vertinimui pateiktas VMS biudžeto projektas iš esmės atitinka LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtai taisyklei, LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. ir VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 p. nuostatoms.

Atsižvelgiant į LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 6 dalies nuostatas, VMS skolos limito likutis 2024 m. sausio 1 d. – 396 193,4 tūkst. Eur, garantijų limitu likutis 2024 m. sausio 1 d. – 60 317,5 tūkst. Eur.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto balanso cikliškumo dedamosios (komponentės) dydžiu, kuri pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja LR Finansų ministerija. VMS 2024 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro – 30 634,5 tūkst. Eur. Panaudojus planuojamus 31 148,7 tūkst. Eur ankstesnėms paskoloms grąžinti, skolinimosi galimybės atitinkamai didėtų.

Savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius